

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
Frister for prosjektsøknader.....	1
Andre viktige frister.....	1
Siste nytt fra BIO	1
IT-avdelingen overtar brukerstøtte for BIO	1
3 åpne stipendiatstillinger lyst ut ved BIO	2
BIO drar til sjøs! Sett av ettermiddagen og kveld torsdag 7. sept.....	2
Tilgang til forskningsinstallasjoner i høstsemesteret	2
NFR fornøyd med BIO i det industrielle nettverket innen oppdrett av torsk.....	2
BIO-SCORE viser at veldig mange gjør stor innsats	3
Forskning: utlysninger og søknader	3
Forskningsrådet inviterer til søknader for Yngre Fremragende Forskere.....	3
Forskningsrådet lover STORFORSK-utlysning neste vår	4
NFR: Utlysning om nasjonale forskerskoler	4
South Africa - Norway Programme for Research Co-operation (SOUTHAFRICA).....	4
300 søknader om støtte til marin forskning 2007	5
116 søknader om havbruksprosjekter.....	5
174 søknader om støtte fra Havet og kysten.....	5
Stadig økende behov for ressurs- og miljøovervåking.....	5
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	5
Nordic Marine Sciences Conference 2006	5
Nye artikler	6
Kjersti Sjøtun: rekruttering i tareskog begrenses av både lys og kråkeboller	6
Lone Høj og Vigdis Torsvik: vann og fuktighet påvirker arke-samfunnene i arktisk jordsmonn.....	6
Øysten Sæle og Karin Pittman: omforming av kveitelarvens kranium under metamorfose.....	7

Viktige tidsfrister

Frister for prosjektsøknader

Mer info om følgende utlysninger og mange flere finner du enten lenger ned eller [her](#)

Husk BIOs interne frister 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

19. juli: - Marie Curie Reintegration
 31. juli: - Mobilitet Japan
 1. aug: - NMA mobilitet
 15. aug: - Ernæringsrelatert forskning

31. aug: - Forskningsrådet: BILAT, MATPROG,
 SFF (2. runde), YFF
 15. sep: - Mobilitet til USA (Fullbright), Frankrike
 (AURORA) og Tyskland.
 - Tilgang til biologiske samlinger mm.
 - Taxonomy of deep-sea life

Andre viktige frister

20. august: Søke om plass ved forskningsinstallasjoner for høstsemesteret. Se lenger ned.

Siste nytt fra BIO

IT-avdelingen overtar brukerstøtte for BIO

Fra 1. juli er **Jon Steine** (til venstre) og **Morten Dragsnes** ansatt ved IT-avdelingen. Samme dag overtar IT-avdelingen generell brukerstøtte for alle

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7800	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

BIOs ansatte og mastergradsstudenter samt undervisningsromstøtte. Ordningen er regulert gjennom [service-avtalen](#). Arbeidsdelingen mellom IT-avdelingen og lokalt IT-personell blir omtrent som følger:

Brukerstøtte ved IT-avdelingen (BRITA) vil ta seg av:

- Oppsett av windowsmaskiner, installasjon av programmer og feil med programmer.
- Feil på maskinvare og kontakt med service-personell for å få utbedret feil.
- Saker som angår email, problemer med konti og gjenoppretting av filer.
- Opprettelse av printerkøer og alvorlige tekniske driftsfeil på fellesprintere.
- Drift av student-printere (vi har ikke så mange)
- Drift av linux- og mac-klienter kommer senere.

Lokalt ansvar:

- Bestilling IT-utstyr, lisensbelagt programvare (Eva Krzywinski og Svein Norland).
- Daglig drift av fellesprintere (skifte av papir, toner og slidedeler).
- Registrering og kassaksjon (Eva Krzywinski og Svein Norland).
- 'Fagnær' IT-støtte.

Ordningen er ny for alle parter, det er noen gråsoner og en del rutiner må gå seg til. Det er derfor viktig at alle viser fleksibilitet i overgangsfasen.

BIOs eget IT-personale vil fra 1. juli av bestå av **Svein Norland** og **Eva Krzywinski**. Det er viktig at disse to ikke brukes til annet enn de oppgavene som er nevnt under lokalt ansvar. Dersom du har datatrøbbel, så vil det ta lengre tid for deg å bruke Eva eller Svein som omvei til BRITA, og du vil samtidig bidra til at disse to ikke rekker å gjøre alt det de faktisk skal gjøre. Dette betyr at de fleste saker etter 1. juli rettes til BRITA, enten på telefon 84700 (som er raskest) eller på web via bs.uib.no. Masterstudenter henvender seg til PC-vakt på Realfagbygget eller Høyteknologisenteret, telefonnumre blir gjort kjent senere.

I tida framover vil info om IT-situasjonen for studenter og ansatte ved BIO finnes som link i headingen i hvert BIO-INFO. Fram og med i dag.

3 åpne stipendiatstillinger lyst ut ved BIO

Søknadsfristen er 1. august. Finn mer info om disse tre pluss en rekke andre stillinger ved å trykke på Ledige stillinger øverst på side 1 i hvert BIO-INFO. Snart kommer også en stipendiatstilling i fiskeriøkologi.

BIO drar til sjøs! Sett av ettermiddagen og kveld torsdag 7. sept.

BIO-INFO kan denne gang gi tegn om at det kommer en tid etter ferien. Torsdag 7. sept har vi reservert hele MS Midthordland fra kl. 17-22 til en utflukt for våre ansatte og Phd-studenter. Vi forventer at oppimot 150 personer kan delta og satser på en kombinasjon av rekebord og sildebord, ca. halvparten av hvert. Drikke må hver enkelt kjøpe selv. Detaljer om påmelding og program vil komme senere.....

Tilgang til forskningsinstallasjoner i høstsemesteret

20. august er det frist til å søke om plass ved våtlabene på HIB 1. etg., sebrafiskanlegget, ILAB og Marinbiologisk stasjon for høstsemesteret. [Laste ned skjemaet med retningslinjer](#)

NFR fornøyd med BIO i det industrielle nettverket innen oppdrett av torsk

UiB fikk i 2005 midler til et pilotprosjekt fra Forskningsrådets nHS program (næringsrettet høyskolesatsing) der hensikten var å bidra til tettere samarbeid mellom forskning og industri, samt å identifisere sider ved universitetsstrukturen som er til hinder for slikt samarbeid. Prosjektet ble både fra forsknings- og industrisiden vurdert som svært vellykket, og forskningsrådet har etter søknad vedtatt å støtte initiativet med ytterligere midler i 2006 og 2007. Prosjektet omtales nå i en publikasjon som Forskningsrådet utgir for programmet (se linken nedenfor).

Prosjektet ble gjennomført i et samarbeid mellom UiB (Are Nylunds fiskeesykdomsgruppe), Havforskningsinstituttet (Øivind Bergs fiskehelsegruppe), NIFES (Kristin Hamres gruppe innen marint startfôr) og de fire torskelyngelprodusentene Sagafjord Seafarm AS, Cod Culture Norway AS, Grieg Marine Farms AS og Havlandet Marin Yngel AS. Hensikten med prosjektet var todelt: 1) Å identifisere behov for institusjonelle endringer i universitetsstrukturen som kunne styrke forskningsmiljøenes rolle som innovativ samarbeidspart for næringslivet. 2) Å levere tjenester innen fiskehelse og ernæring som kunne bidra til å forbedre produksjonsrutinene og produksjonsresultatene hos yngelprodusentene. [Les hele saken her.](#)

BIO-SCORE viser at veldig mange gjør stor innsats

Den ytterst uhøytidelige opptellingen av diverse poeng-givende virksomheter ved BIO, viser for det første at det arbeides hardt overalt ved instituttet. Det er ikke så lett å vite hvordan en publikasjon skal veies mot veiledning til en mastergrad eller ledelse av et studieprogramstyre, så jeg ville vel risikert en F om jeg la denne tabellen fram for en eksamenskommissjon. Jeg våger meg likevel, men ta rangeringen med både salt og annet du måtte ha for hånden. Tallene er fra 2005, og spesielt når det gjelder mastergrader og doktorgrader vil de fleste av oss oppleve store årlige variasjoner.

Anyway, alle har hørt før at **John Birks**, **Frede Thingstad** og **Tsuneo Tanaka** er BIOs ivrigste publikatører. Nå ser dere også at **Lawrence Kirkendall** er BIOs ivrigste underviser. Han gjør en kjempejobb i emneundervisning, og har i tillegg store oppgaver innen veiledning. Hans forskergruppekollega **Arne Skorping** er, sammen med **John Birks**, BIOs nest ivrigste underviser. **Are Nylund** var BIOs viktigste MSc-leverandør i 2005.

Forsker	Publ	MSc	PhD	STP	verv	BIO-SCORE
Birks HJB	17			15	1	21
Kirkendall LR	2	2,5	1	25	1	16
Nylund A	6	4,5			1	16
Thingstad TF	12				1	13
Birkeland NK	3	4			1	12
Salvanes AGV	3	3		5	2	12
Totland GK	4	2,5		5	2	12
Skorping A	5	1		15	2	12
Fiksen Ø	5		1	10	1	11
Solhøy T	3	2,5		10		10
Grotmol S	4	1,5	1			10
Mayer I	6	2				10

Men dette er bare toppen av lista. Om vi gjør dette neste år, vil det helt sikkert være andre personer i toppen, ettersom det er svært mange som ligger i 5-9-området. Og mange vil dessuten gjøre store innsatser som ikke gir utslag i tabellen.

Forskning: utlysninger og søknader

Forskningsrådet inviterer til søknader for Yngre Fremragende Forskere

Er det mindre enn 8 år siden du disputerte? Det er planlagt YFF-utlysning med frist **12. oktober 2006**. -Ordningen er beregnet på yngre forskere i starten av forskerkarrieren, men det er ingen absolutt øvre aldersgrense.

-Kandidatene forutsettes å ha en viss forskningsproduksjon å vise til, men for å komme i betraktning for tildeling av midler, må søknad sendes innen 8 år etter avlagt doktorgrad.

-Kandidatene behøver ikke være fast ansatt i vitenskapelig stilling.

-Ordningen er åpen for alle fag.

-Det vil bli bevilget midler til ca. 10 prosjekt á 2 - 2,5 mill. kroner.

-Institusjonene oppfordres til å søke på vegne av sine gode, yngre forskere, og Forskningsrådet har et særlig ønske om å se mange gode kvinnelige kandidater!

<http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=GenerellArtikkel&cid=1150212640140&pagename=ForskningsradetNorsk%2FGenerellArtikkel%2FVisMedHovedtilhorighet>

Forskningsrådet lover STORFORSK-utlysning neste vår

STORFORSK: Her kommer det mest sannsynlig utlysning med frist til våren eller juni 2007. Det er ikke klart om hvor vidt ny utlysning kommer til å avvike fra tidligere utlysning. Søknadene blir målt på forskningskvalitet som viktigste kriterium, inkludert nytenkende tilnærming til forskningsfokuset og den ekspertise konsortiet besitter, slik som sist. Her bør fakulteter og institutter fasilitere til at det jobbes fram gode konsepter allerede i løpet av høsten. Muligens kan deler av SFF-søknadene som ikke nådde opp i prekvalifiseringen vurderes for en mer fokusert Storforsk-konsept.

NFR: Utlysning om nasjonale forskerskoler

Utlysning om nasjonale forskerskoler kommer i 2007. Det er planer om at disse skal starte opp allerede høsten 2007, men utlysningskriteriene er ennå ikke på plass.

I UHRs foreløpige utkast til utredning om nasjonale forskerskoler heter det: *Status som nasjonal forskerskole skal oppnås gjennom nasjonal konkurranse organisert av Norges forskningsråd. Alle fag og forskningsområder skal i utgangspunktet ha anledning til å søke om status som forskerskole. En ordning med nasjonale forskerskoler skal kunne tilbys gode forskerutdanningsmiljøer som kan dokumentere en sannsynlig merverdi i forhold til de aktiviteter og det opplegg som finnes fra før. Det understrekes at merverdien kan være forskjellig for de ulike forskerskolene. Faglig sterke institusjoner med rett til å tildele doktorgrad inviteres til å fremme et begrenset antall søknader.*

Søknaden må redegjøre for:

- o Formål: Forskerskolens faglige innhold, målsetting, eksamensmål og avgrensning
- o De viktige nasjonale aktørene innenfor det aktuelle fagområdet, samarbeidsrelasjoner og forskerskolens plassering (beskrivelse av nettverket)
- o De deltakende partenes bidrag og engasjement i forskerskolen, herunder bemanningsplan for doktorstudenter, veiledere og andre ressurspersoner
- o Forskerskolens merverdi: faglig, strategisk og samfunnsmessig
- o Forskerskolens internasjonale samarbeidsplaner
- o Forskerskolenes ledelse og organisering:
 - styring/koordinering
 - faglige ledelsesfunksjoner
 - forholdet mellom partene og vertsinstitusjonene
 - de deltakende institusjonenes bidrag
- o Referanser/institusjonens anbefaling og uttalelser fra de samarbeidende institusjoner

South Africa - Norway Programme for Research Co-operation (SOUTHAFRICA)

Programmet som ble implementert i 2002 for en 4-årsperiode ble nylig utvidet med en ramme på vel 50 millioner kroner for perioden 2006-2010. Hovedmålsetningen med programmet er å fremme varig forskningssamarbeid mellom forskere i Norge og Sør-Afrika gjennom økonomiske støtte til felles forskningsprosjekter, særlig innen visse prioriterte temaområder. Norges forskningsråd er bedt av UD om å administrere programmet videre i samarbeid med National Research Foundation (NRF) i Sør-Afrika.

Norske miljøer som er kvalifisert til å søke, må søke sammen med en kvalifisert sør-afrikansk partner. Øverste styringsorgan er en komité, Joint Committee, bestående av tre sørafrikanere og tre nordmenn. BIO-Prof Petter Larsson er nominert som varamedlem.

The primary modality of co-operation is through joint research projects, which should include one or more of the following elements:

- exchange of project staff and post-graduate students
- exchange of scientific and technological information and documentation
- joint laboratory and field work
- provision of equipment grants (only for disbursement to South African institutions)
- dissemination of research findings
- planning of joint participation in international research programmes

Multi- and interdisciplinary research is encouraged as well as scientific complementarity between the South African and Norwegian Research teams. Priority will be given to projects in 8 broadly defined thematic areas, and 2 of them are relevant for BIO:

- Environment (with emphasis on aquatic research and polar research)

- an open category (to potentially excellent research initiatives outside the 7 prioritised fields limited to 10% of the Programme budget).

Les mer om programmet [her](#) og følg lenke til selve utlysningen [herfra](#)

Søknadsfrist: 12. oktober

300 søknader om støtte til marin forskning 2007

Til søknadsfristen 8. juni kom det inn til sammen 300 søknader til de tre marine programmene Havbruk, Havet og kysten og Villaks. Det tilsvarer et søknadsbeløp på totalt 377 millioner kroner. I de tre programmene er det satt av 62 millioner kroner til fordeling ved denne utlysningsrunden.

<http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=GenerellArtikkel&pagename=ForskningsradetNorsk/GenerellArtikkel/VisMedHovedtilhorighet&cid=1150814025854>

116 søknader om havbruksprosjekter

Til søknadsfristen 8. juni kom det inn 116 søknader til Havbruksprogrammet. Søknadene gjelder både forskerprosjekter og kompetanseprosjekter med brukermedvirkning (KMB). Til sammen er det søkt om 160 mill. kroner, mens det er satt av 21 mill. kroner i denne søknadsrunden. Med 15 søknader står BIO for 200 % av budsjettet...

<http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=GenerellArtikkel&pagename=ForskningsradetNorsk/GenerellArtikkel/VisMedHovedtilhorighet&cid=1150814025013>

174 søknader om støtte fra Havet og kysten

Til søknadsfristen 8. juni kom det inn 174 søknader til forskningsprogrammet Havet og kysten. Søknadene gjelder først og fremst forskerprosjekter, og til sammen er det søkt om 209 mill. kroner. Programstyret har satt av 39 mill. kroner til fordeling i denne søknadsrunden. Med 11 søknader står BIO for ca 100 % av budsjettet...

<http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=GenerellArtikkel&pagename=ForskningsradetNorsk/GenerellArtikkel/VisMedHovedtilhorighet&cid=1150814028274>

Stadig økende behov for ressurs- og miljøovervåking

Ressurs- og miljøovervåking var et høyaktuelt tema da NFR startet Overvåkingsprogrammet i 2001. Hyppigere flomkatastrofer og planene om oljeutvinning i nordområdene er bare to av begrunnelsene for at overvåking er blitt mer aktuelt.

<http://www.forskningsradet.no/servlet/Satellite?c=GenerellArtikkel&pagename=ForskningsradetNorsk/GenerellArtikkel/VisMedHovedtilhorighet&cid=1147245353302>

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Nordic Marine Sciences Conference 2006

Oslo, Norway 1-3 November

The Nordic Marine Sciences conference is devoted to developing contacts between marine investigators within the fields of marine biology, marine chemistry and oceanography. The conference is arranged by the Danish, Norwegian and Swedish societies for marine sciences (Dansk Nationalråd för Oceanologi, Norske Havforskeres Forening and Svenska Havsforskningsföreningen). Registration will be opened on May 17 and closed on September 1, 2006

Invited talks

Tom Fenchel, University of Copenhagen, Denmark: *Microbial Motile Behaviour: Role for Biogeochemical Reaction Rates*

Kerstin Johannesson, University of Gothenburg, Sweden: *Are species incompatible with evolution? - Some intriguing marine examples*

Rolf Birger Pedersen, University of Bergen, Norway: *Hydrothermal hot-spots in the Arctic: from mantle to microbes to plankton*

Ursula Schauer, Alfred-Wegener Institute, Germany: *The Changing Arctic Ocean - Bellwether or Just Up and Down at the Top of the World?*

Participant contributions

This is a multidisciplinary conference. Talks and poster contributions within the fields of marine biology, marine chemistry and oceanography are all welcome.

Young Scientist Awards

The Societies of Marine Sciences encourage PhD students and early career investigators to participate. Young Scientist Awards will be given to the best talk and to the best poster contribution of PhD students or practising investigators in corresponding career stage. Conference participants will appoint the winners by vote.

Yearly meeting

The yearly meetings of the Norwegian Society for Marine Sciences and the Swedish Society for Marine Sciences will be held in connection with the conference.

Grants

Actively contributing participants (poster presentation or talk) may apply for travel and participation support at registration. This is primarily intended for early career researchers from Nordic and Baltic countries. Funding provided by the Nordic Marine Academy.

Les mer om møtet og om påmelding [her](#).

Nye artikler

Kjersti Sjøtun: rekruttering i tareskog begrenses av både lys og kråkeboller

[Sjøtun K](#), Christie H, Fosså JH 2006. The combined effect of canopy shading and sea urchin grazing on recruitment in kelp forest (*Laminaria hyperborea*) MARINE BIOLOGY RESEARCH 2: 24-32
Abstract: The aim of this study was to determine the impact of sea urchin grazing (*Echinus esculentus*) and canopy shading on the recruitment of the kelp *Laminaria hyperborea* in mid-Norway. A spatially variable distribution of sea urchins was observed, and recruitment processes were studied both after disturbance, caused by kelp harvesting removal of the canopy kelps, and in pristine kelp forests. The combination of sea urchin density and the density of canopy-forming kelps had the strongest influence on the density of small kelps in pristine kelp forest, suggesting that both grazing from sea urchins and shading from the canopy contributed to the mortality of small kelps. High densities of small kelps ($> 20 \text{ m}^{-2}$) were only found in pristine kelp forest together with ≤ 6 canopy-forming kelps m^{-2} or < 3 sea urchins m^{-2} on average. However, within the observed range of sea urchin densities these had no effect on the density of large, canopy-forming kelps. Large *L. hyperborea* were apparently not subject to grazing. In addition, only a small number of surviving kelp recruits was needed to maintain the density of canopy-forming kelps, as *L. hyperborea* specimens may survive many years. These conditions result in high stability of the kelp forest. A different picture was seen after kelp harvesting, when high recruitment and survival of recruits are the conditions for rapid restoration of the kelp vegetation. After removal of the canopy-forming plants, the kelp recruits were temporarily released from high density-dependent mortality due to shading. Some influence of sea urchin grazing on the density of recruits was observed, but this was small compared with the strong canopy effect. However, the accumulated impact of grazing during a period of time had a strong overall effect on the regrowth of kelp. After 2.5 years the accumulated biomasses at the harvested stations were strongly related to average sea urchin density, and a density of between 4 and 5 sea urchins m^{-2} resulted in very little biomass accumulation. This suggests that the *L. hyperborea* kelp forest vegetation has a high degree of stability, but shows less resilience after disturbance, when exposed to moderate sea urchin grazing.

Lone Høj og Vigdis Torsvik: vann og fuktighet påvirker arke-samfunnene i arktisk jordsmonn

Høj L, Rusten M, Haugen LE, Olsen RA, [Torsvik VL](#) 2006. Effects of water regime on archaeal community composition in Arctic soils. ENVIRONMENTAL MICROBIOLOGY 8: 984-996
Abstract: Effects of water regime on archaeal communities in Arctic soils from Spitsbergen were studied using denaturing gradient gel electrophoresis (DGGE) of amplified 16S rRNA genes, with subsequent sequencing of amplicons and ordination analysis of binary DGGE data. Samples with

major differences in soil water regime showed significant differences in their archaeal community profiles. Methanomicrobiales, Methanobacteriaceae and Methanosaeta were detectable only in environments that were wet during most of the growth season, while a novel euryarchaeotal cluster was detected only in less reduced solifluction material. Group 1.3b of Crenarchaeota had a high relative abundance within the archaeal community in a wide range of wet soils. Along a natural soil moisture gradient, changes in archaeal community composition were observed only in upper soil layers. The results indicated that members of Methanomicrobiales were relatively tolerant to soil aeration. Differences in archaeal community composition associated with soil water regime were predominant over regional and seasonal variation, and over differences between individual wetlands. The results suggest that the observed 'on-off switch' mechanism of soil hydrology for large-scale variations in methane emissions from northern wetlands is at least partly caused by differences in the community structure of organisms involved in methane production.

Øysten Sæle og Karin Pittman: omforming av kveitelarvens kranium under metamorfose

[Sæle Ø](#), N Silva & [K Pittman](#) 2006. Post-embryonic remodelling of neurocranial elements: a comparative study of normal versus abnormal eye migration in a flatfish, the Atlantic halibut. *J. Anat.* 209: 31–41

Abstract: The process of eye migration in bilaterally symmetrical flatfish larvae starts with asymmetrical growth of the dorsomedial parts of the ethmoid plate together with the frontal bones, structures initially found in a symmetrical position between the eyes. The movement of these structures in the future ocular direction exerts a stretch on the fibroblasts in the connective tissue found between the moving structures and the eye that is to migrate. Secondly, a dense cell population of fibroblasts ventral to the eye starts to proliferate, possibly cued by the pulling forces exerted by the eye. The increased growth ventral to the eye pushes the eye dorsally. Osteoblasts are deposited in the dense cell layer, forming the dermal part of the lateral ethmoid, and at full eye migration this will cover the area vacated by the migrated eye. When the migrating eye catches up with the previous migrated dermal bones, the frontals, these bones will be remodelled to accommodate the eye. Our findings suggest that a combination of extremely localized signals and more distant factors may impinge upon the outcome of the tissue remodelling. Early normal asymmetry of signalling factors may cascade on a series of events.